

Lourdes in Vlaanderen (1)

Erik De Smet

Dit jaar viert het Franse Lourdes zijn 150ste verjaardag. Geen plek in de wereld echter die zo veel Lourdesgrotten telt als Vlaanderen! Overstelp door (vaak pakkende) verhalen van lezers over Lourdesgrotten bij ons, trekt Kerk+Leven zelf op verkenning en ontdekt een levend religieus erfgoed. Genoeg voor meerdere afleveringen. Allen die ons lieten delen in deze wonderlijke verhalen zijn van harte bedankt.

Maagd tussen de bomen

WIE eraan twijfelt of in ons land nog wordt gebeden, moet maar eens één van de honderden Lourdesgrotten aandoen. Sommigen van deze mariale plekken groeiden uit tot heuse regionale bedevaartsoorden. Oostakker bijvoorbeeld, maar ook Edegem bij Antwerpen. Deze maand vieren ze in laatstgenoemd oord zowaar het 75-jarige bestaan van hun 'basiliek'.

Eerst was er de grot. Na een Lourdesbedevaart liet een dame ze in 1884 op eigen grond optrekken. De plek groeide uit tot een bedevaartsoord, in de volksmond 't grotteke van Edegem'. „Bij aanvang was er vanwege de geestelijkheid een zekere weerstand”, vertelt pastoor André Goossens. „Dat keerde, toen in 1909 niemand minder dan kardinaal Mercier op bezoek kwam. Ongebruikelijk in

Vlaanderen, staat de toenmalige kardinaal in onze kerk afgebeeld op een fresco. Februari laatst werd dat bezoek nog eens overgedaan, toen kardinaal Danneels onze parochie aandede.”

Natuur

Inderdaad, een stenen kardinaal Mercier knielt in gebed voor de grot. Hij is niet alleen. Verse bloemen prijken aan de voeten van de lievrouw en er branden talrijke kaarsen. „Mensen komen hier graag bij de grot verwijlen”, weet André Goossens. „Dit is een oord van smeekgebed. Velen vinden er kracht. Op zaterdag en zondag tellen we hier makkelijk een honderdtal passanten en in de meimaand komen groepen op bezoek.” Achter het heiligdom torent sinds 1933 de nieuwe paro-

chiekerk in neo-Byzantijnse stijl. De grote gebedsruimte is gekroond met een reusachtige koepel en binnenin zijn vooral de moderne glasramen van Marc De Groot het bekijken waard.

Pastoor Goossens: „Na de Eerste Wereldoorlog bleek de parochie nood te hebben aan een nieuw kerkgebouw. Tot woede van de oude Edegemmers werd de oude kerk van de nieuwe bedevaartskerk. Inderdaad, deze is een Lourdeskerk. Haar patrones is officieel Maria Onbevlekt Ontvangen. Bernadette wist immers bij aanvang niet wie de Dame was die zij zag, daar in de grot te Lourdes. Pas na aandringen openbaarde de Dame zich als de Onbevleete Ontvangenis.”

Pittig detail, de Edegemse Onze-Lieve-Vrouw van Lourdes is helemaal geen basiliek. Niet archi-

tecturaal, niet kerkrechtelijk. Het was het godsvolk ter plaatse dat deze merkwaardige kerk spontaan de titel gaf. Pas heel onlangs werd de procedure gestart om de kerk van Edegem te verheffen tot basiliek.

Groeide in Edegem een kerk uit de grot, in het Limburgse Oostham groeide de grot van de kerk weg. Lang geleden was in de plaatselijke parochiekerk een Lourdesgrot te vinden. In 1934 werd deze devotieplek verplaatst naar buiten, maar tijdens de herinrichting van het belendende Heldenplein moest ze verdwijnen.

Lezer De L'Arbre uit Oostham vertelt ons dat „mijnwerkersbrancardiers” in 1958 de grot heropbouwden in de bossen tussen Oostham en Heppen. Voor vele Hammenaren, maar ook voor wandelaars en fietsers, groeide de grot in het groen uit tot een popu-

lair oord van verpozing, gebed en stilte. We kunnen ervan getuigen. De Kempische dennen geven deze heilige plek een extra kracht. Ze lijken wel pilaren van de kerk van moeder natuur. Opvallend, de grot van Oostham werd opgetrokken uit gestapelde natuursteen, terwijl de meeste Lourdesgrotten elders van cement zijn.

Al even stil is het aan de grot in Ranst bij Antwerpen, aan de bosrand nabij Hof Zevenbergen. „Een klein stukje heilige grond waar je Maria, waar je God kunt ontmoeten”, liet lezer Gust Brants ons weten. Dagelijks stoppen ook hier fietsers om even te verwijlen en een kaars te branden. Wie komt hier? De grot biedt een laagdrempelige pastoraal.

„Een Vlaming is een devotiemens en een bidder”, herinneren we ons de uitleg van de pastoor van Edegem. „In zekere zin is hij Kelt gebleven. Hij moet tussen de bomen zitten. De grootheid van God ontvouwt zich voor hem in de geheimzinnigheid van de natuur.”

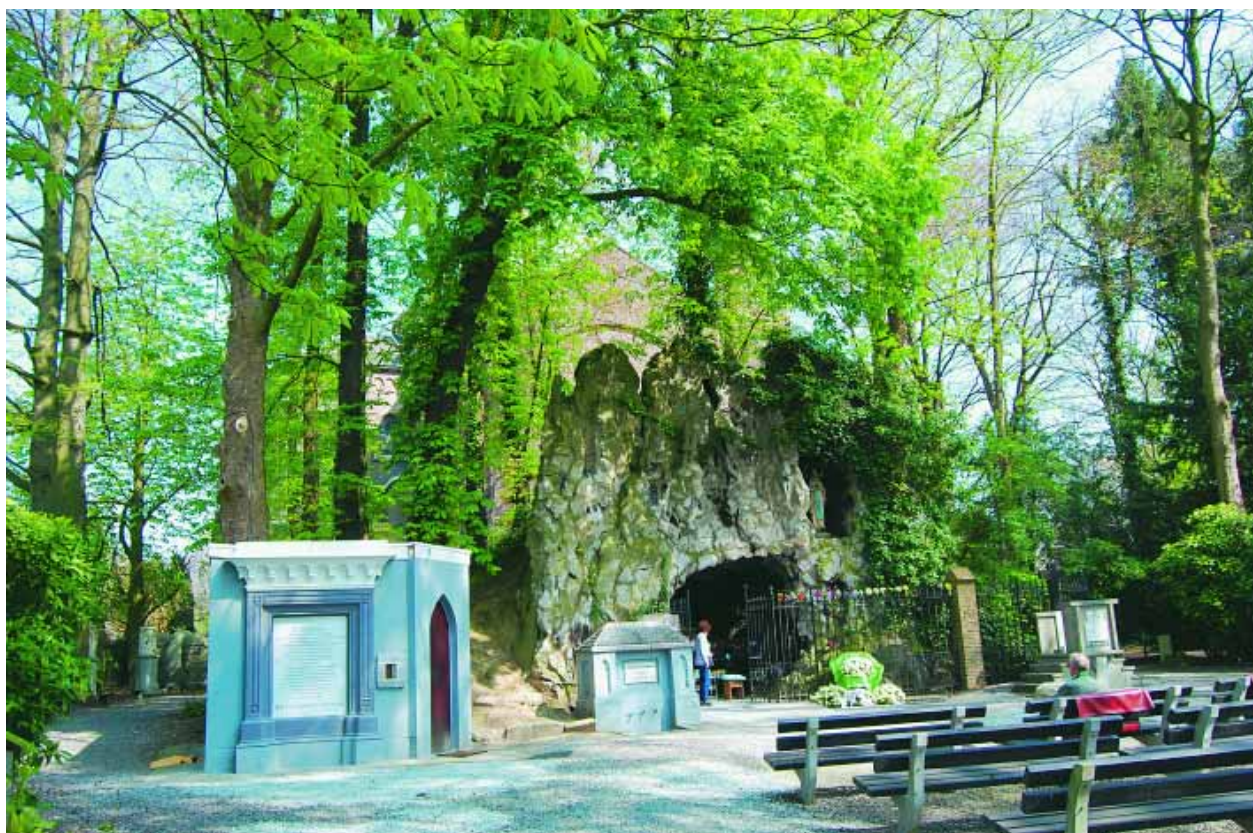
Ingemetseld

Ook in de grot van Ranst valt ons een detail op: er werd een morzel van de echte grot van Lourdes ingemetseld. Uniek? Parochiepriester Erik Meeussen uit het Vlaams-Brabantse Buizingen vertelt het verhaal van de grot achter de Sint-Vincentiuskerk aldaar. Vrijwilligers bouwden dit kunststuk ter gelegenheid van het Mariajaar 1954. De toenmalige pastoor Vincent D'Heu schreef in 1955 in het parochieblad: „Mgr. Théas, bisschop van Lourdes, was zo vriendelijk mij een brok rots van de Lourdesgrot mee te geven, om ze in te metselen in onze grot!”

Lezeres Nora Vanantwerpen wijst ons op de Lourdesgrot die zich bevindt op de weg tussen Roeselare en Ardoie (West-Vlaanderen), en die ze kent sinds haar kinderjaren.

Deze grot leunt tegen een boerderij, voorheen van de familie Ooghe, en werd lang geleden opgetrokken als dank voor de wonderbare genezing van zoon Ooghe. Ook hier bevindt zich een steentje van de grot in de Pyrenen. Een opschrift uit 1922 bevestigt iedere passant de echtheid. Lourdes is dus echt wel bij ons aanwezig. Verspreid in stukjes.

De 'basiliek' van Edegem is dagelijks geopend van 9 tot 17 uur. In de meimaand is er op dinsdag, woensdag en donderdag van 14 tot 17 uur ook een unieke tentoonstelling van Mariabeeldjes te bewonderen.

Achter 't grotteke van Edegem werd in 1933 de nieuwe en ruime parochiekerk opgetrokken. © Erik De Smet

Advertentie

GOEDKOOPST in zijn assortiment

olijfolie extra vierge
Everyday
1 L € 3,13

everyday selection colruyt laagste prijzen